

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Pæfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

suis, absque parvulis & gregibus atque armentis quæ dereliquerant in terra Gessen: Habuit quoque in comitatu currus & equites, & facta est turba non modica. Sive ut habent Septuaginta: Facta sunt castra magna valdè ad celebrandum funus Jacob.

Pergit Scriptura, & ait: Pecerunt ergo filii Jacob sicut praeceperat eis, & portantes eum in terram Chanaan, sepelierunt eum in spelunca duplici, quam emerat Abraham cum agro in possessionem sepulchri. Reversusque est Ioseph in Aegyptum cum fratribus suis, & omni comitatu, sepulto patre. Et habitavit in Aegypto cum omni domo patris sui, vixitque centum decem annis, quibus transactis, locutus est fratribus suis: Post mortem meam Deus visitabit vos, & ascendere vos faciet de terra ista, ad terram quam iuravit Abraham, Isaac, & Iacob. Cumque adjurasset eos, atque dixisset: Deus visitabit vos; asportate ossa mea de loco isto, mortuus est, & conditus aromatibus sepultus est in loculo in Aegypto.

Hic finis vitæ Iosephi, & simul finis hujus historiarum, atque ita, ut ait David: omnis consummationis vidi finem. Pergamus ergo ad ea quæ post mortem Iosephi accidere filiis Israël quæ fuse narrat Moyses in libro Exodi.

P A R S II.

DISCURSUS IN LIBRUM EXODI.

De iis quæ contigerunt ante missionem Moysis in Aegyptum.

PRÆFATIO.

Ubi finitur liber Genesis, ibi incipit liber Exodus, nempe ab eadem materia: In hoc tamen differentia est, quod liber Genesis narret quomodo Israël intraverit in Aegyptum, liber vero Exodi, quomodo inde exiverit, vel potius quomodo eductus fuerit. Peccatum quod fratres Ioseph contra illum commiserant, in causa erat quod in Aegyptum divino iudicio proficisci cogeretur, misericordia autem Dei causa fuit ut inde liberarentur.

Utriusque libri compendium pulchrè & breviter comprehendit David Psal. 104. Summa historiarum Ioseph hæc est: Vocavit Deus Ioseph

super terram, & omne firmamentum panis contrivit: Misit ante eos virum, in servum venundatus est Ioseph: Humiliaverunt in compedibus pedes ejus, ferrum pertransiit animam ejus, donec veniret verbum ejus: Eloquium Domini inflammavit eum: misit rex, & solvit eum, princeps populorum, & dimisit eum: Constituit eum Dominum Domus sue, & principem omnis possessionis sua, ut erudiret principes ejus sicut semetipsum, & senes ejus prudentiam doceret: Et Intravit Israël in Ægyptum, & Iacob accola fuit in terra Cham, & auxit populum suum vehementer, & firmavit eum super inimicos ejus.

Summam autem libri Exodi sic conficit David eodem Psalmo: Convertit Deus cor eorum ut odirent populum ejus, & dolum facerent in servos ejus: Misit Moysen servum suum, Aaron quem elegit ipsum: Posuit in eis verba signorum suorum, & prodigiorum in terra Cham: Misit tenebras & obscuravit, convertit aquas eorum in sanguinem, & occidit pisces eorum. Edidit terra eorum ranas in penetralibus regum ipsorum: Dixit, & venit canomyia, & cinifes in omnibus finibus eorum: Posuit pluvias eorum grandinem, ignem comburentem in terra ipsorum: Et percussit vineas eorum, & ficulneas eorum, & contrivit lignum finium eorum: Dixit, & venit locusta, & bruchus cujus non erat numerus: Et percussit omne primogenitum in terra eorum, primitias omnis laboris eorum. Et eduxit eos cum argento & auro, & non erat in tribubus eorum infirmus: Latata est Ægyptus in profectione eorum, quia incubuit timor eorum super eos: Expandit nubem in protectionem eorum, & ignem ut luceret eis per noctem: Pterunt, & venit coturnix, & pane cali saturavit eos: Dirupit petram, & fluxerunt aqua, abierunt in sicco flumina: Et eduxit populum suum in exultatione, & electos suos in latitia.

Deinde prosequitur David Psal. 105. Increpuit, inquit, mare rubrum, & exsiccatum est, & deduxit eos in abyssis sicut in deserto: Et salvavit eos de manu odientium, & redemit eos de manu inimici, & operavit aqua tribulantes eos, unus ex eis non remansit &c.

Hic habes summam eorum quæ narrantur in libro Exodi. Præterea, omnia pœne, inquit Rabanus Abbas, præsentis Ecclesiæ Christianæ Sacramenta, in Exodo figuraliter exprimuntur. Summa salutis nostræ est quod per Christum è diaboli tyrannide liberati sumus, sicuti filii Israël à tyrannide Pharaonis liberati fuere per Moysen. 2. Baptismus noster, inquit Paulus 2 Corinth. cap. 10 figuratus fuit in mari rubro. 3. Mors Christi præostensa fuit in agno paschali, ut idem Paulus testatur 1 Cor. cap. 5. Manna figura fuit corporis

poris *Christi*, & aqua fluens de petra, sanguinis *Christi* in Eucharistia. Sacerdotium Leviticum figura fuit Sacerdotii *Christi*, ut *Paulus* docet *Hebr. cap. 9: Christus* Ecclesiam ædificavit, cujus pars adhuc in terra versatur, pars jam in cælo est, hoc significabat Tabernaculum, de cujus constructione agit liber *Exodi*.

Denique ex hoc libro discere possumus quid sit mundus, quid peccatum, quam miserum sit esse sub servitute diaboli, & quibus mediis inde eripiamur. Veniamus ad textum.

DISCVRSUS I.

Quinam intrauerint Ægyptum.

Hoc fufius narraverat *Moyfes* in libro *Genesis*, ut supra audivimus, hoc paulo brevius hic repetit: Sic enim incipit librum *Exodi*: *Hæc sunt nomina filiorum Israel qui ingressi sunt Ægyptum cum Iacob: Singuli cum domibus suis introierunt: Ruben, Simeon, Levi, Iudas, Issachar, Zabulon, & Benjamin, Dan, & Nephthali, Gad, & Aser: Erant igitur omnes anime eorum, qui egressi sunt de femore Iacob, septuaginta: Ioseph autem erat in Ægypto: Quo mortuo, & universis fratribus eius, & omni cognatione illa, filii Israel creverunt, & quasi germinantes multiplicati sunt, ac roborati nimis impleverunt terram.*

Duæ mihi potissimum videntur rationes fuisse cur *Moyfes* ingressum *Israëliitarum* in *Ægyptum*, recensitis illorum nominibus singillatim, denuo narret, quamvis hoc prius fecisset.

*Exempla
majorum.*

Prima ratio: Quia volebat nobis non tantum simpliciter proponere, uti fecerat in libro *Genesis*, sed etiam altius animis nostris imprimere memoriam virorum magnorum atque justorum: Sciebat enim, quantum ad vitam humanam recte instituendam, ponderis haberent majorum exempla, insigniumque virorum præclare gesta: Illa enim proposita oculis hominum, eorum corda inflammant, & excitant ad sui imitationem, rectumque virtutis callem demonstrant quo progredi debeamus, ut ad æternæ beatitudinis patriam tandem perveniamus, nam, ut ait *Ambrosius*, Sanctorum vita cæteris norma vivendi est.

Hinc variis Scripturæ locis invenimus in hunc finem majorum exempla virtutesque propositas.

I. Tam